

# ДАЙДЖЕСТ

ПОЛІТИЧНИХ І ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ

## ТРАВЕНЬ 2026

Травень став місяцем великих європейських реформ та підготовки до зими. Головні рішення влади були спрямовані на залучення фінансової допомоги від ЄС, оновлення Митного кодексу та спрощення публічних закупівель за європейськими стандартами. Особливу увагу приділили енергетиці: в Україні створюють резерв генерації на випадок блекаутів, а для підприємств ОПК спростили оренду держмайна. Також скасовано обмеження на виїзд за кордон для жінок-посадовиць і запущено нові програми підтримки для ветеранів. У цьому випуску – головні зміни місяця, які вплинуть на життя громадян та роботу бізнесу.

Команда EU-LEAP продовжує інформувати вас про ключові рішення держави. Травень 2026 року в Україні пройшов під знаком інтеграції до європейських стандартів та посилення енергетичної та економічної стійкості. Робота Верховної Ради та Кабінету Міністрів була спрямована на виконання євроінтеграційних зобов'язань, зокрема через реформу митних правил та гармонізацію системи публічних закупівель із Директивами ЄС. Окремим пріоритетом залишалася національна безпека і підтримка Сил оборони: від ратифікації довгострокових угод про співробітництво з міжнародними партнерами до звільнення від ПДВ наземних роботизованих комплексів і масштабування вітчизняного ОПК.

У цьому випуску ми детально розберемо ухвалені закони про макрофінансову допомогу, захист інвесторів та оновлення соціальних ритуалів, а також ключові урядові ініціативи щодо підготовки до зими, цифровізації малої приватизації та захисту прав громадян.

## **№ 0376 – ратифікація угоди про макрофінансову допомогу від ЄС**

Документ дозволяє залучити рекордну фінансову підтримку від Євросоюзу обсягом до 90 млрд євро на 2026–2027 роки. Кошти підуть на покриття дефіциту держбюджету, макростабільність та розвиток українського ОПК. Тіло позики гаситиметься за рахунок російських репарацій, а відсотки покриватиме бюджет ЄС.

## **№ 11520 – нова редакція закону про публічні закупівлі**

Це один із фундаментальних євроінтеграційних законів, який повністю перезапускає систему Prozorro. Ухвалення документа є прямою вимогою Європейського Союзу в межах переговорів про членство, а також Світового банку для розблокування траншу макрофінансової допомоги на суму 3,4 млрд доларів.

Закон комплексно адаптує українські правила до Директив ЄС та впроваджує абсолютно нові інструменти, як-от інноваційні партнерства та динамічні системи закупівель. Окрім залучення міжнародних інвестицій, документ створює антикорупційні запобіжники у будівництві, оновлює порогові значення, регулює поділ великих контрактів на лоти. Це відкриває доступ до торгів малому регіональному бізнесу та впроваджує дієві механізми захисту для вітчизняних підприємств і бізнесу ветеранів війни.

## **№ 15259 – звільнення від ПДВ наземних роботизованих комплексів**

Закон скасовує податок на додану вартість для операцій із постачання наземних безпілотних платформ і роботизованих систем на територію України, що дозволить швидше забезпечувати потреби фронту.

## **№ 15029 – запровадження прощального ритуалу для безвісти зниклих воїнів**

Рішення створює правову базу для віддання військових почесей захисникам, які за рішенням суду оголошені померлими через відсутність тіла. Раніше статут передбачав проведення ритуалів лише за наявності тіла під час безпосереднього поховання.

## **№ 0374 – ратифікація грантової угоди з Францією (Фонд Україна II)**

Україна залучає 71 млн євро безповоротних коштів на проекти відбудови. Фінансування спрямують на критичну інфраструктуру, охорону здоров'я, енергетику, сільське господарство, житлове будівництво та розмінування.

## **№ 15219 та № 15179 – ТСК з питань захисту прав інвесторів**

Парламент заслухав звіт попереднього складу та затвердив створення нової Тимчасової спеціальної комісії. Її мета – покращення інвестиційного клімату, системний аналіз законодавства та захист законних інтересів бізнесу.

## **№ 10284 – стимулювання участі громад у міжнародних проєктах**

Закон запроваджує офіційні доплати для посадових осіб органів місцевого самоврядування, які безпосередньо займаються впровадженням та реалізацією проєктів міжнародної технічної допомоги та транскордонного співробітництва.

## **№ 15129 – розгляд щорічної доповіді Омбудсмана про права людини**

Верховна Рада взяла до відома звіт Уповноваженого з прав людини за 2025 рік та рекомендувала органам влади всіх рівнів опрацювати наведені рекомендації для покращення захисту прав громадян.

## **№ 15227 – звернення щодо геноциду кримськотатарського народу**

Ухвалено офіційне звернення до парламентів та урядів світу із закликом визнати депортацію 1944 року геноцидом, а також консолідувати зусилля для припинення сучасних порушень прав людини Росією в окупованому Криму.

## **№ 15083 – звіт ТСК з питань розслідування порушень в обороні держави**

Парламент розглянув результати роботи комісії, яка перевіряла використання бюджетних коштів на будівництво фортифікацій, інженерних загороджень, а також прозорість закупівель та постачання БПЛА для ЗСУ.

## **№ 15111-д – автоматичний обмін інформацією про доходи з цифрових платформ**

Закон впроваджує міжнародні стандарти автоматичного обміну даними про доходи, отримані користувачами через онлайн-сервіси та цифрові платформи, задля прозорого оподаткування.

## **№ 15053 — встановлення Дня української музики**

Запроваджено нове загальнонаціональне свято, яке відзначатиметься щорічно у третю суботу вересня на згадку про культовий фестиваль «Червона рута» 1989 року.

## **№ 15229 та № 15206 — кадрові зміни та оптимізація комітетів**

Парламент достроково припинив повноваження народного депутата В. В. Цабаля та оновив кадровий склад керівництва і членів низки комітетів задля злагодженої роботи ВРУ в умовах воєнного стану.

## **№ 0357 — Ратифікація безпекової угоди з Албанією**

Угода фіксує довгострокове 10-річне співробітництво та підтримку України з боку Албанії у військовій, розвідувальній, фінансовій та гуманітарній сферах.

## **РІШЕННЯ УРЯДУ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ОБОРОННИЙ КОМПЛЕКС ТА ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ**

У травні Кабінет Міністрів ухвалив низку стратегічних рішень для стимулювання внутрішнього оборонного виробництва, адаптації митних правил до стандартів ЄС та посилення безбар'єрності у громадах.

## **№ 15053 — встановлення Дня української музики**

Запроваджено нове загальнонаціональне свято, яке відзначатиметься щорічно у третю суботу вересня на згадку про культовий фестиваль «Червона рута» 1989 року.

## **№ 15229 та № 15206 — кадрові зміни та оптимізація комітетів**

Парламент достроково припинив повноваження народного депутата В. В. Цабалю та оновив кадровий склад керівництва і членів низки комітетів задля злагодженої роботи ВРУ в умовах воєнного стану.

## **№ 0357 — Ратифікація безпекової угоди з Албанією**

Угода фіксує довгострокове 10-річне співробітництво та підтримку України з боку Албанії у військовій, розвідувальній, фінансовій та гуманітарній сферах.

## **РІШЕННЯ УРЯДУ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ОБОРОННИЙ КОМПЛЕКС ТА ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНІСТЬ**

У травні Кабінет Міністрів ухвалив низку стратегічних рішень для стимулювання внутрішнього оборонного виробництва, адаптації митних правил до стандартів ЄС та посилення безбар'єрності у громадах.

## **Схвалення проєкту нового Митного кодексу**

Уряд погодив проєкт нового Митного кодексу європейського зразка, що є обов'язковою умовою для інтеграції України до ЄС. Документ повністю узгоджується з європейськими нормами та запроваджує єдині з Євросоюзом правила декларування, авторизацій і звільнення від мита.

Для українського бізнесу це означає спрощення логістики, прозорі умови торгівлі та швидшу адаптацію до ринку ЄС. На час перехідного періоду чинні авторизації залишаться чинними, а система «єдиного вікна» працюватиме без змін.

## **Масштабування виробництва українського ОПК**

Кабінет Міністрів спростив процедуру передачі державного майна в оренду без проведення аукціонів для підприємств оборонно-промислового комплексу на час воєнного стану. Пільговий механізм поширюється на виробників ракетного озброєння, вибухових речовин та нових зразків зброї.

Скористатися цією можливістю зможуть критично важливі підприємства, які включені Міноборони до офіційного реєстру виконавців держконтрактів. Це рішення допоможе оперативно запускати нові виробничі майданчики для потреб Сил оборон.

## **Обов'язкові онлайн-аукціони для малої приватизації**

Змінено правила продажу орендованого державного та комунального майна, у якому орендарі здійснили ремонт чи модернізацію. Відтепер такі об'єкти продаватимуться виключно через відкриті онлайн-аукціони у системі Prozorro. Продажі, що ліквідує корупційний механізм позаконкурентного викупу.

За оцінками експертів, раніше через прихований викуп громади та держава недоотримували в середньому 45% від реальної ринкової вартості майна. Для добросовісного бізнесу діятиме захист: підтверджені інвестиції в поліпшення об'єкта будуть компенсовані або зараховані під час фінального розрахунку.

## **Формування Національного резерву автономної генерації**

Затверджено порядок створення децентралізованого запасу мобільного обладнання на випадок тривалих блекаутів та нових атак на енергосистему. Резерв складатиметься з мобільних електростанцій, когенераційних установок, котелень і трансформаторів для швидкого забезпечення громад світлом і водою.

Забезпечення цього резерву відбуватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також залучення міжнародної технічної допомоги.

## **Спрощення будівництва енергетичної інфраструктури**

Уряд дозволив будувати, відновлювати та модернізувати об'єкти енергетичної і газової інфраструктури за спрощеним принципом «проєктуй – будуй». Тепер проводити роботи можна паралельно з розробкою проєктної документації.

Для прискорення темпів підготовки до зими бізнесу дозволили оформлювати містобудівні та дозвільні документи вже після фактичного виконання робіт.

## **Виділення коштів на додаткові котельні**

З резервного фонду держбюджету спрямовано 3 млрд грн на закупівлю та встановлення 216 нових блочно-модульних котелень. З цієї суми 966 млн грн отримає Агентство відновлення для реалізації проєктів у Києві, а решту коштів розподілять між регіонами згідно з планами стійкості.

Перед ОВА та громадами поставлено чітке завдання: оперативно підключити та ввести все котельне обладнання в експлуатацію не пізніше 1 жовтня.

## **Перерахунок вартості комунальних послуг під час надзвичайних ситуацій**

Уточнено механізм автоматичного перерахунку вартості теплопостачання та гарячої води для населення. Якщо через ворожі обстріли інфраструктури люди залишалися без послуг або отримували їх неналежної якості, розмір знижки у платіжках буде збільшено.

Новий порядок враховуватиме фактичні години відсутності послуг і стане обов'язковим для всіх теплопостачальників України. Місцева влада зможе частково компенсувати збитки комунальних підприємств

## **Підтримка ветеранів та оновлення моніторингу безбар'єрності**

Запроваджено цільову допомогу у розмірі до 95 тис. грн для захисників і захисниць, які повністю або частково втратили зір. Ці кошти виділяються спільно з Червоним Хрестом України на купівлю адаптованої побутової техніки зі спеціального переліку.

Паралельно оновлено систему моніторингу безбар'єрності у громадах: тепер оцінюватимуть доступність не лише держустанов, а й житлових будинків, магазинів, аптек і банків. Також затверджено нові правила підтримки працевлаштування людей з інвалідністю, які почнуть діяти з 1 липня 2026 року.

## **Скасування обмежень на Євиїзд за кордон для жінок-посадовиць**

Уряд повністю зняв обмеження на перетин державного кордону для всіх жінок без винятків.

Нова норма діє незалежно від займаних посад в органах державної влади, судах, місцевому самоврядуванні чи на державних підприємствах.

## **Завершення поточного ремонту доріг державного значення**

Кабінет Міністрів звітував, що до 1 червня основні ремонти на ключових міжнародних трасах та дорогах загального користування державного значення повністю завершені. Загальний обсяг оновленого покриття за планом становить 10 млн кв. метрів.

Окремо Державна спеціальна служба транспорту веде відновлення 59 логістичних ділянок у 40-кілометровій зоні біля лінії фронту. Крім того, Уряд додатково спрямував 3,5 млрд грн на невідкладний ремонт доріг місцевого значення.

Це основні рішення влади за травень, які ми відібрали для цього випуску. Ухвалені кроки демонструють чітку спрямованість держави на довгострокове планування.

Команда EU-LEAP продовжує стежити за новими ініціативами та оперативно інформувати про них.